

Handläggare
Marie Björklöf
Telefon: 08-50835605

Till
Arbetsmarknadsnämnden
den 20 juni 2023

Yttrande över remiss av "Förslag till ANDTS-program - Stockholms stads program om alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och nikotinprodukter samt spel om pengar 2023-2026"

Remiss från Kommunstyrelsen, KS 2023/175

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som yttrande över remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet *Förslag till ANDTS-program – Stockholms stads program om alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och nikotinprodukter samt spel om pengar 2023-2026* till arbetsmarknadsnämnden för yttrande. Ett nytt program har tagits fram eftersom stadens tidigare ANDT-program har löpt ut och i det nya programmet ingår även spel om pengar, vilket inte fanns med i det förra programmet.

Stockholms stads förslag till ANDTS-program syftar till att främja levnadsvillkoren för alla stadens invånare men har ett särskilt fokus på att skydda barn och unga mot eget och andras skadliga bruk av ANDTS (alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och nikotinprodukter samt spel om pengar). I ANDTS-programmet lyfts dels insatsområden och aktiviteter riktade till stadens invånare och dels ett antal organisatoriska förutsättningar som behövs för att kunna bedriva ett framgångsrikt ANDTS-arbete i staden. Programmet är ett tvärsektorieellt och stadsövergripande styrdokument för alla stadens nämnder och bolag, där socialförvaltningen har ett särskilt ansvar för framtagande, stöd i implementering och uppföljning av programmet.

Arbetsmarknadsförvaltningen
Utvecklings- och utredningsstaben

Palmfeltsvägen 5
Box 10014
121 26 Stockholm-Globen
Växel 08-508 35 500
Fax
info.amf@stockholm.se
start.stockholm

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att programmet är väl strukturerat och att den inriktning för arbetet som beskrivs är relevant och väl avvägd. Aktiviteterna som beskrivs i bilagan till programmet är också relevanta men kan behöva anpassas något för

att bland annat bättre möta arbetsmarknadsförvaltningens förutsättningar att skapa delaktighet med målgruppen. Redan idag finns en samordnare för ANDTS-arbetet inom arbetsmarknadsförvaltningen men ytterligare utvecklingsarbete kommer att krävas för att ta fram och implementera en policy enligt förslaget i programmet. Arbetsmarknadsförvaltningen ser positivt på förslaget om att ge socialförvaltningen i uppdrag att ha en stödjande och samordnande roll i ANDTS-arbetet, bland annat för att skapa goda förutsättningar för samverkan med andra parter och för kompetensutveckling.

Bakgrund

Stockholms stads tidigare ANDT-program har löpt ut och mot bakgrund av detta har ett nytt program arbetats fram. Programmet har sin utgångspunkt i skrivelsen *En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopings- och tobakspolitiken samt spel om pengar 2022-2025* som regeringen presenterade år 2022. I det nya programmet ingår även spel om pengar, vilket inte fanns med i stadens tidigare program om alkohol, narkotika, dopningsmedel samt tobak- och nikotinprodukter.

Ärendet

Stockholms stad har tagit fram ett förslag på nytt ANDTS-program som syftar till att minska skadorna av ANDTS i Stockholms stad. Programmet gäller år 2023-2026. Programmet ska främja levnadsvillkoren för stadens alla invånare men har ett särskilt fokus på att skydda barn och unga mot eget och andras skadliga bruk av ANDTS.

Det övergripande målet för stadens ANDTS-program är att Stockholm ska vara en stad fri från narkotika och doping, med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och spel om pengar samt med ett minskat bruk av tobaks och nikotinprodukter. Till programmet hör även sex delmål som är inriktade på att *minska tillgång, minska efterfrågan* och *reducera skada*. För att följa upp ANDTS-arbetet i staden används Preventionsindex mini (PI mini) som stadsövergripande indikator. Utöver detta bör varje stadsdel och fackförvaltningen även ta fram egna indikatorer som baseras på den lokala lägesbilden och det egna uppdraget.

Det nya programmet är ett tvärsektoriellt och stadsövergripande styrdokument för alla stadens nämnder och bolag. Vissa verksamheter och funktioner anses dock särskilt centrala i det främjande och ANDTS-förebyggande arbetet, däribland arbetsmarknadsförvaltningen genom Jobbtorg Stockholm och Vuxenutbildning Stockholm. I programmet lyfts

arbetsmarknadsförvaltningens roll särskilt i relation till de insatser som förvaltningens erbjuder för unga som varken arbetar eller studerar och som inte har fullföljt en gymnasieexamen. Dessa unga bedöms vara en särskilt riskutsatt grupp.

Socialförvaltningen ansvarar för framtagande, stöd i implementering samt uppföljning av programmet. Fackförvaltningarnas arbete med programmet kommer årligen att följas upp med hjälp av en enkät baserad på relevanta insatsområden.

Programmets uppbyggnad

ANDTS-programmet är indelat i ett orienterande avsnitt, ett kunskapshöjande avsnitt, ett operativt avsnitt samt en aktivitetsbilaga med förslag på aktiviteter för berörda förvaltningar. I *det orienterande avsnittet* ges en kort lägesbild och beskrivning av programmets målgrupper, samt en beskrivning av vilka förvaltningar som berörs och hur programmet ska implementeras. I *det kunskapshöjande avsnittet* beskrivs förekomst och skadeverkningar av de olika substanserna samt spel om pengar samt hur stadens program hänger ihop med andra styrdokument på kommunal, regional och nationell nivå. I avsnittet beskrivs även preventionsarbetet samt risk- och skyddsfaktorer.

Det operativa avsnittet i ANDTS-programmet är uppdelat i följande fem delar:

- Mål och insatsområden
- Organisation
- Samverkan
- Kunskap
- Uppföljning

Den första delen (mål och insatsområden) innehåller målsättningar och insatsområden riktade till stadens invånare. I bilagan *Aktiviteter inom ANDTS-programmets insatsområden* presenteras förslag på aktiviteter som förvaltningar inom staden kan använda sig av i arbetet med att tillämpa ANDTS-programmet, kopplat till mål och insatsområden. Även andra aktiviteter kan tas fram lokalt av respektive förvaltningen. De övriga fyra delarna (organisation, samverkan, kunskap, uppföljning) beskriver parametrar som behöver finnas på plats internt inom staden för att framgångsrikt bedriva ett ANDTS-arbete. Varje förvaltning bör till exempel ha en eller flera samordnare med ansvar för ANDTS-frågor samt för implementering av programmet. ANDTS-frågorna behöver även vara förankrade hos ledningen och alla verksamheter som riktas till unga bör ha en policy kopplad till ANDTS. Denna policy ska innehålla en vision, vad verksamheten gör/ska göra i förebyggande

syfte, vad tidig upptäckt inom verksamheten innebär samt vad som görs om någonting oönskat inträffar. Även samverkan och kunskapshöjande insatser lyfts som viktiga för ett effektivt ANDTS-förebyggande arbete.

Ärendets beredning

Ärendets har beretts inom utvecklings- och utredningsstaben vid arbetsmarknadsförvaltningen.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter och förslag

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att programmet är väl strukturerat och att den inriktning för arbetet som beskrivs är relevant och väl avvägd. Redan idag finns en samordnare för ANDTS-frågor på förvaltningen men ytterligare utvecklingsarbete kommer att krävas för att ta fram och implementera en policy enligt förslaget i programmet. Ett sådant utvecklingsarbete skulle kunna skapa förutsättningar för att ytterligare stärka arbetet med ANDTS inom förvaltningen.

Arbetsmarknadsförvaltningen ser positivt på den samordnande och stödjande roll som socialförvaltningen föreslås ha i arbetet med ANDTS, och som skulle vara av värde i arbetsmarknadsförvaltningens utvecklingsarbete. Förvaltningen ser även socialförvaltningen som en viktig part för att skapa goda förutsättningar för samverkan med övriga relevanta parter, så som till exempel Region Stockholm, samt i arbetet med att höja den generella kompetensen och kunskapen inom ANDTS-området.

Förvaltningen ser positivt på att det finns utrymme för respektive nämnd att även ta fram egna aktiviteter och utifrån behov modifiera de aktiviteter som föreslås i bilagan till programmet.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser bland annat att de förslag på aktiviteter som syftar till att skapa delaktighet från unga och sprida information om det nya programmet är bra, men att förslaget om att arbeta med till exempel ungdomsråd i dessa frågor är något för detaljerat och behöver kunna utformas lokalt.

Karina Uddén
Arbetsmarknadsdirektör
Arbetsmarknadsförvaltningen

Anders Nordborg
Utvecklingschef
Arbetsmarknadsförvaltningen

Bilaga

1. Remiss av ”Förslag till ANDTS-program - Stockholms stads program om alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och nikotinprodukter samt spel om pengar 2023-2026”

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karina Uddén, Arbetsmarknadsdirektör	2023-06-07
Anders Nordborg, Utvecklingschef	2023-06-07